

**Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach,
Právnická fakulta**

PRÁVNA VEDA A PRAX V TREŤOM TISÍCROČÍ

Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie

PRÁVNA VEDA A PRAX V TREŤOM TISÍCROČÍ

medzinárodnej vedeckej konferencie

27. – 28. február 2015

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach,
Právnická fakulta, Košice

KOŠICE 2015

Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie
PRÁVNA VEDA A PRAX V TREŤOM TISÍCROČÍ

/27. – 28. február 2015/

Programovy a vedecky vybor: doc. JUDr. Gabriela Dobrovičová, CSc
doc. JUDr. Sergej Romža, PhD
JUDr. Ivan Roháč, LL.M, MBA, PhD
doc. JUDr. Julius Kovach, CSc
JUDr. Martina Řeřichová
JUDr. Yana Lengerova, CSc

Za odbornú a jazykovú stránku príspevkov zodpovedajú autori.
Rukopis neprešiel jazykovou úpravou.

Vydal: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Košice, 2015

OBSAH

HISTÓRIU A TEÓRIA ŠTÁTU A PRÁVA, FILOZOFIU PRÁVA

Бунчук О. Б. Історія українського права у науковій спадщині Івана Франка	8
Гончар Д. В. Методологія дослідження права на правову допомогу	11
Долинська М. С. До питання зародження нотаріату та нотаріального законодавства за часів Древнього Риму	13
Міма І. В. Фактори, що впливають на становлення релігійно-правової традиції	16
Михайлина Т. В. Коллизионные нормы: проблемы правовой природы и структуры	18
Настасяк І. Ю. Теоретичні аспекти конвергенції сучасних правових систем світу	21
Постол К. А. Інститути громадянського суспільства як суб'єкти правовідносин	23

ÚSTAVNÉ PRÁVO

Боберська К. Г. Проблеми конституційної дефініції права на зайняття підприємницькою діяльністю	26
Слїнько Т. М. Транспарентність влади як запорука демократичного врядування	28
Товолжанська О. В. Інститут дифамації як новітній погляд на захист честі й гідності людини	31
Худик А. М. Правове регулювання публічних фінансів у конституціях соціально-інструментальної демократичної конституційної моделі	32
Юркевич Х. І. Представницький мандат у межах класичних підходів до праворозуміння	35

MEDZINÁRODNÉHO VEREJNÉHO PRÁVO

Андрейченко С. С. Недержавні актори та міжнародна відповідальність: відступ від державно-центристського підходу	38
Melnychuk O. M. Some aspects of the theory of the international legal process	40
Мякота О. В. Міжнародно-правове регулювання потрійних точок стику державного кордону України з кордонами сусідніх держав	43
Fysun Yu. Yu. From defamation of religions to incitement to hatred: evolution of UN approaches	45

Шварцева М. І. Правотворча діяльність Парламентської Асамблеї Ради Європи	48
---	----

MEDZINÁRODNOM SÚKROMNOM PRÁVO

Борщевська Г. Е., Серeda А. М. Класифікація норм міжнародних договорів у сфері захисту соціальних прав та інтересів працівників-мігрантів.....	51
Филиппев А. А. Соглашение о выборе права в международном частном праве Украины и Европейского Союза	53

PRÁVO EURÓPSKEJ ÚNIE

JUDr. Sestrienková Alexandra. Zdravotné postihnutie ako diskriminačný dôvod v kontexte medzinárodného práva, práva EÚ a judikatúry SD EÚ	56
Палєєва Ю. С. Правова природа Європейського Союзу: проблеми визначення.....	60

ŽIVOTNÉ, PÔDA, POĽNOHOSPODÁRSKY PRÁVO

Брінцов А. І. Кодифікація аграрного законодавства України в умовах інтеграції до Європейського Союзу	63
Жидан О. С. Особливості правової охорони природних болотних комплексів в системі збереження біорізноманіття.....	65
Муравська М. Л. Борьба зі шкідливою дією вод за законодавством України	67
Сидоров Я. О. Правове забезпечення державної підтримки сільського господарства: основні перспективи розвитку	70

OVĀIANSKEHO PRÁVO A RIADENIA

Богатчук Д. П. «Зелений» тариф та вимоги щодо «місцевої складової» в сфері альтернативної енергетики в Україні – правові проблеми та пропозиції щодо їх вирішення	73
Валах В. В. Вольовий елемент при цивільному правонаступництві	76
Гетманцев О. В. Межі правового регулювання в сфері цивільного процесу	78
Зеліско А. В. Цивільно-правова характеристика підприємницьких юридичних осіб приватного права.....	80
Милушева Т. В., Перепєлкина Н. В., Кусков А. С. Принцип свободи договору в російській цивілістическій доктрині.....	83

Ruzhytska Ye. O. The right of consumers to proper product quality	86
Серветник А. Г. Розвиток концепції принципу відкритості судового розгляду в сучасному цивільному процесі України	88
Толкушкіна К. В. Особливості захисту житлових прав неповнолітніх у цивільному судочинстві України.....	91
Шурин О. А. Зарубіжний досвід врегулювання питання підготовки справи про поновлення на роботі у зв'язку із розірванням трудового договору за ініціативи роботодавця до судового розгляду	94

OBCHODNÉ PRÁVO A RIADENIA

JUDr. Urbáni Rastislav, LL.M. Marenie konkurzného alebo vyrovnacieho konania	97
Граб С. О. Законність та верховенство права як основні принципи господарського судочинства.....	105
Korotash Yaroslav. Concerning the need of legislative regulation of term «input» ...	108
Подоляк С. А. Основні напрямки удосконалення господарського законодавства України в сучасних умовах	110

PRACOVNÉ PRÁVO

Гетьманцева Н. Д. Понятие и особенности норм трудового права	113
Одовічена Я. А. Громадські роботи та інші роботи тимчасового характеру як спосіб зменшення безробіття	116

SPRÁVNEHO PRÁVO A RIADENIA

Зеленський Є. С. Міжнародні стандарти в адміністративно-примусовій діяльності міліції України відносно дітей	119
Кубаєнко А. В. Напрями зміни діяльності органів внутрішніх справ України в умовах реформування.....	122
Рябець Т. С., Лавренчук О. А. Правові проблеми інформованої згоди пацієнта на медичне втручання із застосуванням нанотехнологій	125
Мельник В. І. Організація охорони громадського порядку в сільській місцевості.....	126
Мойсей Л. О. Адміністративно-правові аспекти поняття житла в галузях права України.....	129
Olkhovyk Ie. O. Peculiarities of asylum and refugee status in Germany	131

Сидорчук А. О. Донорство крові та її компонентів у вітчизняній правовій науці.....	134
Співак М. В. Гармонізація законодавства України в галузі охорони здоров'я до правових норм Європейського Союзу.....	137
Степанов І. О. Проблеми адміністративно-правового регулювання правової роботи у закладах та органах охорони здоров'я України.....	140
Удяк В. І. Шляхи подальшого реформування Державної фіскальної служби України в контексті євроінтеграційних процесів	142
Федотов О. П. Щодо справляння єдиного збору у пунктах пропуску через державний кордон України за проїзд автомобільними дорогами вантажного транспортного засобу перевізника-нерезидента	144

FINANCIE PRÁVO

Raritska V. B. Etatist nature of the state as a determinant of authoritative character of tax relations	148
Фоменко Ю. О. Фінансовий контроль у бюджетному процесі.....	150

INFORMÁCIE O PRÁVO

Селезньова О. М. Значення комплексного підходу у дослідженнях сутності інформаційного права.....	152
---	-----

TRESTNÉ PRÁVO, TRESTNÉ PRÁVO VÝKON

Броневицька О. М. Виконання Україною зобов'язань у кримінально-правовій сфері за міжнародними договорами, укладеними від імені СРСР.....	154
Лісняк С. Г. Кримінологічна характеристика злочинів проти волі, честі та гідності особи (2010 – 2014 роки).....	156
Ребенко С. М. Щодо кримінально-правової охорони ґрунтового покриву (поверхневого шару) земель в Україні	159
Сметаніна Н. В. Соціальні наслідки злочинності і їх вплив на сучасне суспільство	161
Фінчук В. В. Соціальне підґрунтя злочинності у сфері ПЕК України.....	164

TRESTNÉHO RIADENIA; KRIMINALISTIKY

JUDr. Martina Řeřichová. Základný cieľ, hlavné formy a druhy kriminalistickej identifikácie	168
--	-----

Бойко О. П. Взаємодія слідчих з підрозділами карного розшуку на стадії досудового розслідування за КПК України: проблемні питання.....	180
Босак А. В. Дізнання в умовах необхідності прийняття закону про кримінальний проступок.....	183
Комель М. Ю. Процесуальні проблеми інституту екстрадиції в умовах реформувань сучасного українського законодавства.....	185
Leshenko E. Yu. Criminal proceedings in the context of Ukrainian legislation and international legal standards.....	187
Пчеліна О. В. Питання подолання протидії розслідуванню злочинів у сфері службової діяльності.....	188
Сиза Н. П. Значення підсудності для забезпечення правосуддя у кримінальному провадженні	191
Черняк Н. П. Розумність строків – сучасна проблема застосування кримінального процесуального законодавства України	194

ПРАВОВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ПАРЛАМЕНТСЬКОЇ АСАМБЛЕЇ РАДИ ЄВРОПИ

Шварцева М. І.

*здобувач кафедри міжнародного права
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
м. Харків, Україна*

На сьогодні є загально визнаним, що міжнародні організації, як самостійні суб'єкти міжнародного публічного права, мають повноваження згідно зі своїми установчими документами здійснювати нормотворчу і пов'язану з нею кодифікаційну і контрольну функції [1, с. 46]. Зокрема здатність міжнародних організацій приймати відповідні зобов'язальні акти означає можливість впливати на поведінку держав – членів таких міжнародних організацій [2, с. 127].

Досліджуючи діяльність Ради Європи, як однієї з найбільш авторитетних за своїм значенням і чисельних за своїм складом регіональних міжнародних організацій, можна констатувати, що Парламентська Асамблея як статутний орган Ради Європи (надалі по тексту – Парламентська Асамблея, Асамблея або ПАРЕ) активно сприяє створенню в Європі єдиного правового простору. ПАРЕ має значний вплив на європейські міждержавні відносини і є тим самим форумом, де парламентарії практично всіх країн Європи мають можливість висловлювати позиції та інтереси населення європейських країн.

Згідно з власними Правилами процедури [3] Парламентська Асамблея Ради Європи приймає такі основні види документів: рекомендації (recommendations), резолюції (resolutions), висновки (opinions).

Рекомендації ПАРЕ (recommendations) відповідно до правила 25 Правил процедури Парламентської Асамблеї – це «адресовані Комітету Міністрів пропозиції, виконання яких виходить за рамки компетенції Асамблеї та є компетенцією урядів» [3, rule 25]. Комітет Міністрів Ради Європи (надалі по тексту – КМРЕ) згідно зі своїми статутними повноваженнями не зобов'язаний враховувати рекомендації Парламентської Асамблеї під час прийняття рішень, однак за роки існування Ради Європи склалася така тенденція, що Комітет Міністрів намагається отримати консультативний висновок або рекомендацію ПАРЕ за кожної нагоди. Стаття 15 Статуту Ради Європи визначає, що: «Комітет Міністрів розглядає, за рекомендацією Асамблеї або за своєю власною ініціативою, заходи, яких необхідно вжити для досягнення мети Ради Європи, включаючи питання про укладення конвенцій або угод і прийняття урядами спільної політики щодо конкретних питань» [4, art. 15].

Рекомендації ПАРЕ мають беззаперечний авторитет, адже висловлюють спільну позицію усіх парламентаріїв держав – членів Ради Європи з того чи іншого питання та, безумовно, впливають на відповідну державу, стосовно якої приймаються. Рекомендації ПАРЕ можуть утворювати норми «м'якого права» і встановлювати прямі міжнародно-правові зобов'язання. Як приклад, можна навести Рекомендацію Парламентської Асамблеї 1201 «Щодо Додаткового протоколу про права меншин до Європейської конвенції з прав людини» [5]. Пряме посилення на зазначену рекомендацію існує у декількох міжнародних угодах про співпрацю та добросусідство за участю європейських країн, зокрема в угоді між Угорщиною та Словаччиною (1995 р.) та Угорщиною і Румунією (1996 р.). Посилання на зазначену Рекомендацію Асамблеї у зазначених міжнародних договорах надають їй зобов'язальної сили [6, с. 101].

Варто також згадати, що існує прецедент, коли національний конституційний суд країни – члена Ради Європи обґрунтував своє рішення, спираючись на вже згадану Рекомендацію Парламентської Асамблеї 1201. Зокрема йдеться про Рішення Конституційного Суду Румунії від 20 липня 1999 р., в якому Суд постановив, що він має право вирішувати

питання щодо перегляду норм Конституції Румунії у зв'язку з ратифікацією Румунією Європейської Хартії регіональних мов або мов меншин 1992 р. [7].

Для об'єктивності зауважимо, що зазначене рішення було згодом скасоване у зв'язку із відсутністю у Конституційного Суду Румунії належних повноважень щодо вирішення питань відповідності міжнародних договорів положенням Конституції Румунії [6, с. 101]; однак посилання на документи ПАРЕ ймовірно може покласти початок формуванню відповідної практики у діяльності судових органів інших держав – членів Ради Європи.

Резолюції ПАРЕ (resolutions) згідно з правилом 25 Правил процедури ПАРЕ – це «рішення ПАРЕ з питань, що відносяться до її компетенції або являють собою ухвалену Асамблеєю точку зору з питань, за які вона несе відповідальність» [3, rule 25]. Інакше кажучи, резолюції відображають власний погляд ПАРЕ на певні події та політику. Резолюції надають можливість Парламентській Асамблеї висловлювати самостійну позицію з того чи іншого питання та надають їй можливість вийти за рамки власне дорадчого органу.

Європейський суд з прав людини також використовує у своїй практиці резолюції ПАРЕ. Як приклад, можна навести рішення у справі «Призма Прес» проти Франції (*Prisma Presse v. France*) від 11 червня 2002 р. [6, с. 101]. Європейським судом задля обґрунтування свого рішення по згаданій справі було процитовано Резолюцію 1165 «Про право на приватність» (1998 р.) щодо захисту права на повагу до приватного життя [8].

Висновки Асамблеї (opinions) є документами, що приймаються ПАРЕ з питань, поставлених перед нею Комітетом Міністрів. Відповідно до Статутної Резолюції 51 (30) «Щодо прийняття нових членів» Комітет Міністрів перед запрошенням певної держави стати членом Ради Європи у відповідності до статей 4 і 5 Статуту [4, art. 4, 5] або ж у разі виникнення ситуації виходу зі складу учасників Ради Європи, повинен спершу проконсультуватися із Парламентською Асамблеєю [9].

Хоча формально висновки ПАРЕ й не мають юридичної сили та не є обов'язковими для КМРС, на практиці Комітет Міністрів не погоджується прийняти нового члена до складу Ради Європи в разі отримання негативного висновку від ПАРЕ. Слід також зауважити, що зазвичай висновкам ПАРЕ передую відповідний запит КМРС, однак, відомі випадки, коли ПАРЕ випереджала Комітет Міністрів та ще до отримання офіційного запиту від КМРС надавала висновок щодо запрошення нового члена. Приклади подібних висновків ПАРЕ мали місце під час прийняття до Ради Європи Австрії у 1956 р. та Іспанії у 1977 р. [6, с. 35].

Аналізуючи хронологію взаємовідносин між ПАРЕ та КМРС, можна прослідкувати, що за всі роки діяльності Ради Європи ПАРЕ надала Комітетові Міністрів більше 200 різноманітних висновків, зокрема і з бюджетних питань [10, с. 103].

У підсумку можна констатувати, що, незважаючи на свій рекомендаційний характер, документи, які приймає Парламентська Асамблея, мають значний вплив на діяльність Ради Європи, і все частіше виходять за рамки консультативного статусу ПАРЕ.

Література:

1. Маргиев Владимир Иванович. Внутреннее право международных организаций : дисс. ... док. юрид. наук : 12.00.10 / Маргиев Владимир Иванович. – Майкоп, 1999. – 282 с. – Бібліогр. : с. 252-282.
2. Міжнародне публічне право : підручник / [авт. кол. : Репецький В. М., Лисик В. М., Микісвич М. М., Андрусевич А. О., Буткевич О. В. та ін.]. – Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – 2-ге вид., стер. – К.: Знання, 2012. – 437 с. – ISBN 978-966-346-823-5.
3. Rules of Procedure of the Assembly of the Council of Europe [Електронний ресурс] : Adopted by the Parliamentary Assembly of Council of Europe on November 04, 1999. – Режим доступу до ресурсу : http://assembly.coe.int/nw/xml/RoP/RoP-XML2HTML-EN.asp?id=ENtoc_N0A29C3B0N0A317730#Format-It

4. Statute of the Council of Europe [Електронний ресурс] : Adopted by Council of Europe on May 05, 1949. – Режим доступу до ресурсу : <http://conventions.coe.int/Treaty/en/Treaties/Html/001.htm>

5. Additional Protocol on the rights of minorities to the European Convention of Human rights [Електронний ресурс] : Recommendation 1201 adopted by the Parliamentary Assembly of Council of Europe on February 01, 1993. – Режим доступу до ресурсу : <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/X2HXrefViewPDF.asp?FileID=15235&lang=en>

6. Франсуа Бенуа-Ромер. Право Ради Європи. Прямуючи до загальноєвропейського простору / Франсуа Бенуа-Ромер, Гайнріх Клебес / Пер. з англ. – К.: К.І.С., 2007. – 232 с. – ISBN 966-7048-64-0.

7. European Charter for regional or minority languages [Електронний ресурс] : Adopted by Council of Europe on November 06, 1992, entry into force on March 01, 1998. – Режим доступу до ресурсу : <http://conventions.coe.int/treaty/en/Treaties/Html/148.htm>

8. Right to privacy [Електронний ресурс] : Resolution 1165 adopted by the Parliamentary Assembly Council of Europe on June 26, 1998. – Режим доступу до ресурсу : <http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/X2HXrefViewPDF.asp?FileID=16641&lang=en>

9. Admission of New Members [Електронний ресурс] : Resolution (51) 30 adopted by the Committee of Ministers of Council of Europe on May 3, 1951. – Режим доступу до ресурсу : <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?Ref=Res%2851%2930&Language=lanEnglish&Ver=PartA&Site=COE&BackColorInternet=DBDCF2&BackColorIntranet=FDC864&BackColorLogged=FDC864>

10. Лесюк Вікторія Василівна. Правова природа парламентських органів європейських міжнародних організацій : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11 / Лесюк Вікторія Василівна. – Львів, 2011. – 226 с. – Бібліогр. : с. 184-225.